

แบบรายงานการประชุม/ฝกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

หน่วยงาน ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล นายพีรพล แก้วอำไพ

ตำแหน่ง บรรณารักษ์ ชำนาญการ

กลุ่มบุคลากร

สายวิชาการ

สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หลักสูตรหรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง

โครงการประชุมวิชาการและสามัญประจำปี 2567 ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เรื่อง AI พันธมิตรใหม่ของบรรณารักษ์

๓. วิทยากรในการบรรยาย

รองศาสตราจารย์ ดร.อัญนิษฐา ดิษฐานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงพันธ์ เจริมประยงค์

นายชัยสิทธิ์ อังคะปัญญาเดช

นายรัฐธีร์ ปภัสสรีย์โชติ

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดอบรม

ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

๕. ระยะเวลาที่เข้าร่วมอบรม

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๘.๐๐-๑๒.๐๐ น.

๖. งบประมาณที่ใช้ในการเข้าร่วมอบรม

-

๗. วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมอบรม

๗.๑ ได้รับแนวคิดและความรู้ในการนำ AI มาใช้ในการบริหารจัดการและให้บริการห้องสมุดได้เหมาะสม

๗.๒ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ AI ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการเข้าร่วมอบรม

รศ.ดร.ทรงพันธ์ เจริมประยงค์ รองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้บรรยายให้เห็นถึงความสามารถของระบบ AI ในการจัดการข้อมูลในห้องสมุด โดย AI สามารถประมวลผลคำถามของผู้ใช้และแสดงผลลัพธ์ได้อย่างแม่นยำ ความฉลาดของ AI มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกฝนและประมวลผลต้นทุนในการใช้ AI ลดลง 10 เท่า ทุก 12 เดือน ยิ่งใช้มากยิ่งลดเร็ว และมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของ AI ที่ฉลาดขึ้นเติบโตแบบเหนือเอ็กซ์โพเนนเชียล ส่งผลให้การลงทุนยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม AI จะกลายเป็นเสมือนเพื่อนร่วมงานเสมือนจริง โดยเทคโนโลยี AI จะแทรกซึมเข้าไปมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น ราคาสินค้าทั่วไปจะลดลงอย่างมาก ในขณะที่สินค้าฟุ่มเฟือยและทรัพยากรที่มีจำกัดจะมีราคาสูงขึ้น และนอกจากนี้ AI จะส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์อย่างมาก การกระจายประโยชน์ของ AGI อย่างทั่วถึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันปัญหาความเหลื่อมล้ำที่อาจเกิดขึ้น ทุกคนในปี 2035 ควรมีโอกาสเข้าถึงและใช้งาน AI ได้อย่างไม่จำกัด และต้องมีการพัฒนานโยบายสาธารณะที่เหมาะสม เพื่อให้สังคมและเทคโนโลยีสามารถพัฒนาไปพร้อมกัน

รศ.ดร.อัญญา ดิษฐานนท์ ผู้อำนวยการ หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้บรรยายให้เห็นถึงโอกาสในการให้บริการห้องสมุด ห้องสมุดควรสร้างมาตรฐานโดยจะใช้ AI ใดเพื่อนำมาใช้ในห้องสมุด และบทบาทอาชีพใหม่ในงานห้องสมุดเรียกว่า ตำแหน่ง AI Librarian หรือ Machine Learning Librarian โดยยกตัวอย่างของห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมียุทธศาสตร์คือ

L-Learning by exploring

I-Infinite Inspiration

F-Friendly Library

E-Esg

โดยมุ่งการออกแบบพื้นที่และระบบออนไลน์โดยคำนึงถึงหลัก UX/UI เพื่อให้ผู้ใช้ค้นหาทรัพยากรและเข้าถึงบริการได้ง่ายและสะดวกที่สุด การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น พื้นที่อ่านหนังสือร่วมสมัย มุมสงบ หรือมุมสนทนาการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่มาใช้บริการมากขึ้น และนำเสนอแนวคิด Library Space Trends ตัวอย่างเช่น

1. Flexible & Multi-functional Spaces พื้นที่ถูกออกแบบให้ปรับเปลี่ยนได้ง่าย เพื่อรองรับการใช้งานที่หลากหลาย เช่น ปรับจากพื้นที่อ่านหนังสือให้กลายเป็นพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ประชุมกลุ่มย่อย หรือพื้นที่จัดนิทรรศการเฉพาะกิจได้ การใช้เฟอร์นิเจอร์แบบโมดูลาร์ ทำให้การจัดพื้นที่ที่มีความคล่องตัว สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมและจำนวนผู้ใช้ที่แตกต่างกัน

2. Focus on Collaborative & Community Areas ห้องสมุดกลายเป็น ศูนย์กลางชุมชน เปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่มีความสนใจใกล้เคียงกันได้มาพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ หรือทำกิจกรรมร่วมกัน พื้นที่ CO-Working Space, Book Club ได้รับความนิยมมากขึ้น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน

3. Blend Physical & Digital Experience การออกแบบพื้นที่จะผสานประสบการณ์การใช้งานรูปแบบดิจิทัล พื้นที่จริงเข้าด้วยกัน หน้าจอแบบ Interactive อาจถูกนำมาใช้ในพื้นที่ห้องสมุด เพื่อเสนอคอนเทนต์ที่ปรับตามความสนใจของผู้ใช้หรือใช้เป็น KIOSK สำหรับการค้นหาทรัพยากร

4. Zoning for Different Needs มีการแบ่งโซนตามลักษณะกิจกรรมอย่างชัดเจน เช่น Quiet Zone สำหรับอ่านหนังสือหรือวิจัยอย่างสงบ Collaboration Zone สำหรับทำงานกลุ่ม หรือ Multimedia Zone สำหรับใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ

5. Green Sustainable Library เน้นการออกแบบอาคารและพื้นที่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียน การลดการใช้พลาสติก การวางระบบจัดการขยะอย่างเหมาะสม และการใช้วัสดุที่ยั่งยืน

นายชัยสิทธิ์ อังคะปัญญาเดช และ นายรัฐธีร์ ปภัสสุริย์โชติ บรรณารักษ์จากหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และบรรณารักษ์จากสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ร่วมแบ่งปัน ความสามารถของระบบ AI ในการจัดการข้อมูลในห้องสมุด โดย AI สามารถประมวลผลคำถามของผู้ใช้และแสดงผลลัพธ์ได้อย่างแม่นยำ เช่น การค้นหาหนังสือเฉพาะเจาะจง หรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับคำถาม การแนะนำหนังสือที่เหมาะสมกับผู้ใช้ ระบบสามารถใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล เช่น ประวัติการค้นหาหรือความนิยมของหนังสือ เพื่อแนะนำหนังสือที่เหมาะสม

- การประยุกต์ใช้ AI ในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ แล้วพยากรณ์ว่าควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาลักษณะใดเข้ามาให้บริการ หรือใช้ในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศออกจากห้องสมุดได้เช่นกัน

- การประยุกต์ใช้ AI ในงานงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศใช้ AI เพื่อจัดทำและเพิ่มความสมบูรณ์ของ metadata โดยป้อนข้อมูลโดยตรงหรือนำไฟล์หนังสือให้ AI อ่าน เพื่อให้หัวเรื่อง เลขหมู่ จัดทำ metadata ทำสาระสังเขปหรือเรื่องย่อ จากการทดลองใช้งานพบว่า หนังสือวิชาการจะได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า หัวเรื่องที่ได้บางครั้งไม่ตรงกับเนื้อหา ความหมายกว้างไปหรือแคบไป สาระสังเขปที่ได้บางครั้งเป็นการเขียนแนวโฆษณาหนังสือมากให้ความรู้ แต่เชื่อว่าเมื่อได้พัฒนาต่อไปก็อาจใช้เป็นฟังก์ชันหนึ่งในระบบห้องสมุดได้

๙. ปัญหาอุปสรรคในการเข้าร่วมอบรม

-

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

: **ต่อตนเอง** ได้รับความรู้และแนวคิดในการประยุกต์ใช้ AI กับงานห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและช่วยสนับสนุนผู้ให้บริการให้ได้รับสารสนเทศที่ต้องการ และการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบรรณารักษ์ที่จำเป็นเพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

: **ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย** ความรู้ที่ได้รับจากการร่วมรับฟังการเสวนาออนไลน์ในครั้งนี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในการบริหาร จัดการ และให้บริการห้องสมุดได้อย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน และการค้นคว้าวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัย

๑๑. เอกสารหรืออื่นๆ ที่ได้รับการเข้าร่วมอบรม

-

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตร ที่ได้รับการฝึกอบรม

มี

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

-

(ผู้รายงาน).....

(นายพิรพล แก้วอำไพ)
บรรณารักษ์ ชำนาญการ
วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(อาจารย์เบญญา หวังหาพร)
รองผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ
วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘